

Filosofie - počátky

Obvykle rozumíme „počátkům filosofie“ jako těm pozoruhodným dějům ve starém Řecku, které ovšem už své vrcholy (např. v kolonizaci atd.) mělo za sebou (třeba Thalés, Anaximenés, Anaximandros atd); tedy tak říkájíc „historicky“. Můžeme ovšem o „počátcích filosofie“ mluvit (a uvažovat) také v jiném smyslu, tak říkájíc ontogeneticky: jak totiž každý člověk vždy znovu začíná upravovat a pozměňovat své myšlení takovým způsobem, že to můžeme označit za počátek filosofování. A posléze můžeme mít na mysli něco ještě specifičtějšího, totiž jakousi (hypotetickou) nutnost toho, jak proměňovat „obyčejné“ myšlení tím, že začneme filosofovat (takže by bylo zřejmé, že jinak to nejde – což souvisí s otázkou možnosti jiných, na Řecku nezávislých „filosofií“, třeba indické, čínské apod.). (Další, zatím stranou ponechanou otázkou je ovšem, zda takové změně „obyčejného“ myšlení v myšlení aspoň počátečně filosofujícího můžeme napomoci v pedagogickém smyslu, tedy že bychom tak mohli jakožto již filosofující uvádět jakýmsi předběžným a počátečním způsobem do filosofování někoho druhého, zejména pak mladšího, jakýmsi poučováním a výukou.) To vše je zapotřebí objasnit, abychom se mohli aspoň trochu přiblížit upřesnění, co na jedné straně ještě není filosofování (a filosofie) a co na druhé straně už filosofováním (a filosofii) není, protože tím přestalo být (a kterými kroky se tak stalo či stává).

(Písek, 150829-1.)